

Välitä!

Visa omtanke!

Sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus
Socialt hållbar yrkesutbildning

Hyvät käytännöt jakoon -työpaja / Workshop för att dela goda erfarenheter

Klo / kl 10.15–11.30

Kaksivaiheisen kehittämistyön arviointimalli / Tvåstegsmodell

- Välitä! Verkoston ja työpajatyöskentelyn lyhyt esittely / Presentation av nätverket och workshopen
- Tutustuminen Välitä! -verkoston vertaisarviointi-prosessiin sekä sitä tukevaan Round Table -asiantuntija-arviointiin / Bekanta oss med processen och sakkunnigutvärderingen
- Tutustuminen arvointi malliin Case: Kriisien yhteisöllisen käsittelyn toimintamallin kautta. Osallistujat pääsevät toiminnallisesti kokeilemaan, miten arviointimallia käytetään. Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto / Case Gemensam hantering av kriser. Deltagarna får pröva modellen.
- Tutustuminen Round Table –asiantuntija-arviointimalliin sekä osallistuneiden kokemukset arvioinnista. Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto & Kaisa Nurkkala, SDO / Bekanta oss med Round Table utvärderingsmodellen och höra erfarenheter av deltagare

Valtakunnallinen koordinaatio / Nationell koordinering:

Länsirannikon koulutus Oy WinNova Jonna Malmivuori & Mirva Julkunen

Ruotsinkielinen koordinaatio / Svensk koordinering: Yrkesakademin i Österbotten (YA) Harriet Bystedt

WINNOVA
LÄNSIRANNIKON KOULUTUS OY

www.winnova.fi/valita

Välitä!

Visa omtanke!

WinNova
YA

**Delaktig och vålmående
tillsammans**

Axxell
Fanni Sundell

Hymy
SAKU ry
Maria Käkelä

**Hyvinvoivaa kasvua
luva-alalla**

Brahe
Kirsi Autio, Piritta Maarala

**Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä
ammattillinen koulutus**

Suomen Kansanopistoyhdistys
Anni Henricsson

Ketterä Kaakko
Ekami
Susanna Eerola

**Opiskelijan äänellä – kohti sosiaalisesti
kestävää ammatillista koulutusta**

SDO
Kaisa Nurkkala

Sosiaalisesti kestävä Amis
Stadin AO
Katriina Turunen

**Sosiaalisesti kestävä
ammattillinen koulutus**

WinNova
Marko Sookari

Yhdessä!
LHKK
Raija Salo

★ = toteuttajien lukumäärä verkostossa
★ = antal genomförare i nätverket

Sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus

HYVINVOINTIJOHTAMINEN

johtamiskäytänteet, yhteisöllinen opiskeluhoito, sujuvat siirtymät

LEDNING AV VÄLBEFINNANDE

Sätt att leda, gemensam studerandevård, smidiga övergångar

Socialt hållbar yrkesutbildning

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN DELAKTIGHET OCH PÅVERKAN

Yhtäläiset mahdollisuudet kaikille, eriarvoisen kohtelun vähentäminen, osallisuuden edistäminen ja siihen kannustaminen

Lika möjligheter för alla, minska på olikabehandling, främja och uppmuntra delaktighet

- Opiskelijakuntatoiminta / Studerandekårsverksamhet
- Tutorointi / Tutorverksamhet
- Opiskelijoiden osallisuus / Studerandes delaktighet
- Selkeät, konkreettiset, jatkuvat opiskelijavaikuttamisen tavat / Klara, konkreta och kontinuerliga sätt för studerande att påverka
- Siirtymät työelämään / Övergångar till arbetslivet

YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO JÄMLIKHET OCH LIKABEHANDLING

Hyvinvointi, yhteisöllisyys, osallisuus, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ennaltaehkäisy

Välmående, gemenskap, delaktighet, förebygga mobbing, trakasserier och diskriminering

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat / Plan för jämlikhet och likabehandling
- Toimintamallit kiusaamisen, syrjinnän, häirinnän ja häiriökäyttäytymisen vähentämiseksi / Modeller för hur minska mobbing, trakasserier och störande beteenden
- Yhteisöllisyyttä lisäävät toimintatavat / Sätt att öka möjligheter till gemenskap
- Eriyisen tuen käytännöt / Modeller för särskilt stöd

ARJENHALLINTA FÄRDIGHETER ATT HANTERA VARDAGEN

Opiskelun ja muun elämän yhteensovittamisen taidot, opiskelutaidot, sosiaaliset taidot, syrjäytymisen vähentäminen ja keskeyttämisen ehkäisy

Förmåga att balansera studier och med övriga livet, studiefärdigheter, social kompetens, minska diskriminering och förebygga avbrott

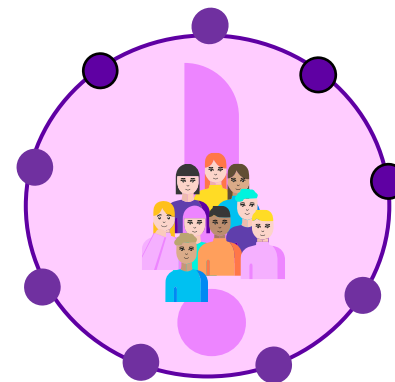
- Elämäntoiminta ja mielen hyvinvointi / Livshantering och mentalt välmående
- Pedagogiset mallit erilaisille oppijoille / Pedagogiska modeller för olika studerande
- Asuntolatoiminnan kehittäminen / Utveckla internatsverksamheten

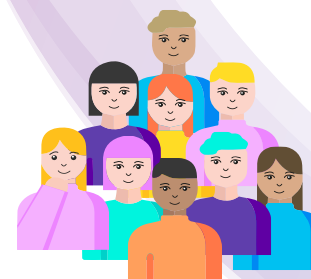
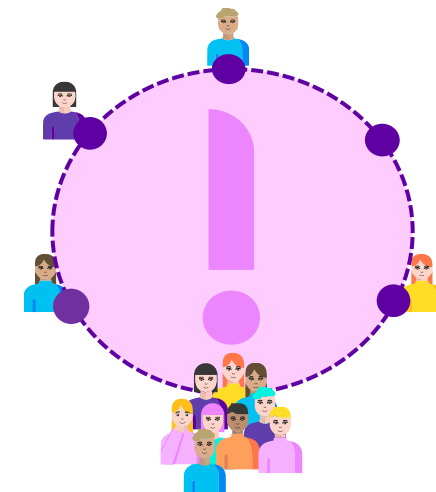
Välitä! –kaksivaiheinen arviointimalli

- Tutustuminen Välitä! -verkoston vertaisarviointi-prosessiin sekä sitä tukevaan Round Table -asiantuntija-arviointiin
- Tutustuminen arviointi malliin Case: Kriisien yhteisöllisen käsittelyn toimintamallin kautta. Osallistujat pääsevät toiminnallisesti kokeilemaan, miten arviointimallia käytetään. Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto
- Tutustuminen Round Table –asiantuntija-arviointimalliin sekä osallistuneiden kokemukset arvioinnista. Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto & Kaisa Nurkkala, SDO

Vertaisarviointi
Jämförande
utvärdering

Round Table
Asiantuntija-arviointi
Utvärdeing av
sakkunniga

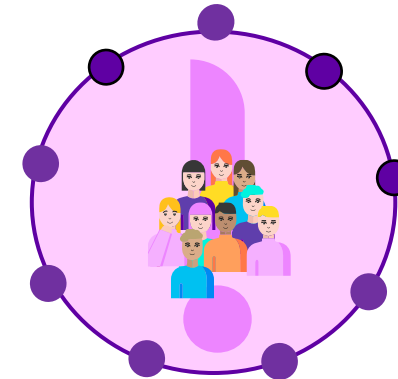

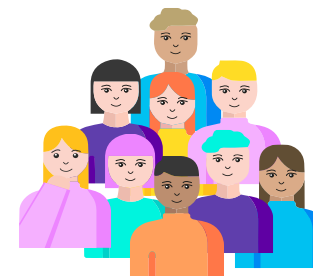
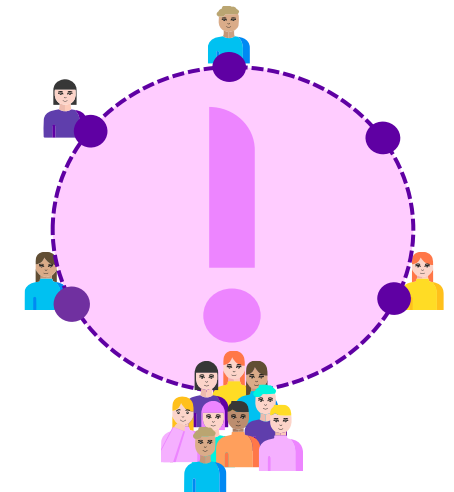
Visa omtanke! - utvärderingsmodell i två steg

- Bekantar oss med Visa omtanke! Jämförande utvärderingsprocessen och Round Table sakkunnigutvärderingen som stöd
- Case Gemensam hantering av kriser. Deltagarna får pröva modellen. Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto (på finska)
- Bekanta oss med Round Table sakkunnigutvärderingsmodellen och hör erfarenheter av deltagare. Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto & Kaisa Nurkkala, SDO

Jämförande
utvärdering
Vertaisarviointi

Round Table
Asiantuntija-arviointi
Utvärdeing av
sakkunniga

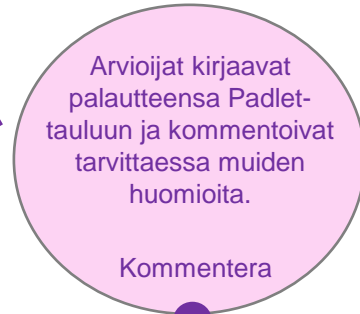
Välitä! –kaksivaiheinen arviointimalli

Visa omtanke! –utvärderingsmodell i två steg

Vaihe / Steg 1

Arviointiprosessi Utvärderingsprocess

Vaihe / Steg 2

Arvioinnin näkökulmat Aspekter på utvärderingen

- 1. Hyödyllisyys ja lisäarvo / Nyttan och mervärdet**
Mitä lisäarvoa tai hyötyä malli tuottaa käyttäjille, kohderyhmille ja yhteiskunnallisesti
- 2. Vaikuttavuus ja mittaaminen / Effektivitet och mätning**
Miten toiminnan tuloksia ja vaikutuksia voisi mitata? Yleisiä huomioita ja vinkkejä vaikuttamisen mittaamiseen.
- 3. Siirrettävyys ja juurruttaminen / Överförbarhet och implementering**
Mitä asioita tulisi huomioida, jotta hyvä käytäntö/tuotos olisi siirrettävissä muihin organisaatioihin tai skaalattavissa laajempaan käyttöön?
- 4. Vahvuudet kiteytettynä / Styrkor sammanfattade**
- 5. Kehittämiskohteet kiteytettynä/ Utvecklingsområden sammanfattade**

VAIHE 1: Vertaisarviointi / Steg 1 jämförande utvärdering

Case: Kriisien käsittelymisen yhteisölliset toimintamallit / Case
Gemensam hantering av kriser (på finska)

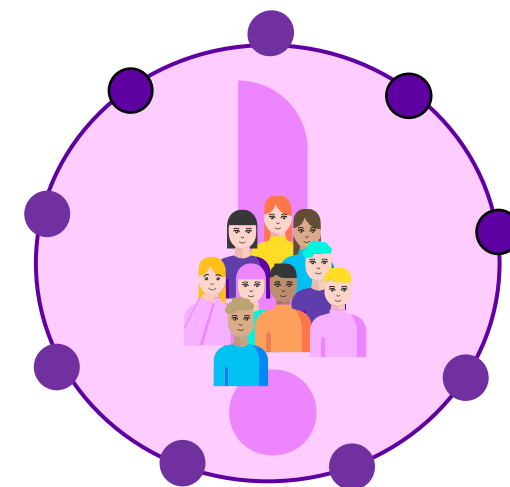
Kansanopistojen sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus

Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto

- Osallistujat pääsevät toiminnallisesti kokeilemaan, miten arviointimallia käytetään /
Deltagarna får konkret pröva modellen
- [Arviointipohja/Botten: PADLET](#)

Vertaisarviointi
Jämförande utvärdering

Kriisien käsittelymisen yhteisölliset toimintamallit

Kalajoen Kristillinen Opisto
Valkealan kristillinen kansanopisto
Pohjois-Savon opisto
Kansanopistoyhdistys

Lähtökohtia suunnittelutyölle

Ennaltaehkäisy – jälkihoito

Kaikilla kokemusta tarpeesta

Helposti käytettävissä oleva korttimalli

Tilannearvio, toiminnan suunnittelu ja vastuiden jakaminen, yhteisöllinen käsittely, tiedottaminen

Kortit yleisellä tasolla, malli on valmis vasta kun sen itse työstää

Vierellä eläminen – terapia

Kulttuurierojen huomioimen

Teemat

- Opiskelijan kuolema
- Henkilökunnan jäsenen kuolema
- Tulipalo
- Oppilaitoksen ulkopuoliset poikkeustilanteet
- Itsemurhauhkaus
- Väkivallan uhka
- Murto, varkaus, ilkivalta
- Mainehaitta

Oppilaan kuolema

Tilannearvio

Selvitetään, mitä todella on tapahtunut. Varmistetaan luotettavasta tietolähteestä faktat. Selvitetään keitä asia koskettaa, on hyvä pitää mielessä, että oppilaan kuolema voi vaikuttaa myös heihin, jotka eivät ole olleet menehtyneen ihmisen kanssa tekemisissä.

Toiminnan suunnittelu ja vastuiden jakaminen:

Rehtori vastaa toiminnasta. Akuutin tilanteen jälkeen rehtori neuvottelee kriisiryhmän kanssa työnjaosta, kertoo tapahtuneesta ensin henkilöstölle, sitten asianomaiselle luokalle ja koko kouluyhteisölle. Kriisiryhmä järjestää henkilöstölle ja luokalle mahdollisuuden keskusteluun. Opettajat käyvät keskustelun tapahtuneesta muissa luokissa.

Yhteisöllinen käsittely

Järkyttäneistä tapahtumista on tärkeää keskustella yhdessä. Keskustelut voivat olla lyhyitäkin. Keskusteluja voidaan käydä heti ja sen jälkeen uudelleen riittävän monta kertaa. Keskusteluja käydään tilanteen mukaan koko opiskelijaryhmän kesken tai pienemmissä ryhmissä. Keskusteluissa opettajan tukena mahdollisuuksien mukaan kriisiryhmän jäsen. Voit keskustella esimerkiksi näiden kysymysten pohjalta.

- Mitä on tapahtunut?
- Miten sait tietää? Missä olit, mitä olit tekemässä juuri silloin?
- Mitä ajattelit? Käydään läpi ajatukset tapahtuman/tiedon saamisen hetkellä.
- Mitä tunsit? Tunteet saattavat herätä vasta myöhemminkin, usein on ensin vain kummastusta ja järkytystä, tai tunteiden puutetta.
- Entä miten keho reagoi? Kehossa voi tapahtua muutoksia (jännittymistä, kipuja, levottomuutta..) huomaamatta. Ne kuitenkin palautuvat.
- Miten voi auttaa itseään/toista eteenpäin? Asiasta puhuminen ja muistelu, normaali arki ja sen rutiinit ovat tärkeitä, samoin liikunta voi auttaa.

Kaikkeen ei tarvitse löytää vastauksia. On tärkeää olla yhdessä vaikeidenkin tunteiden kanssa, yhdessä selvittää!

Opiston kriisiryhmä järjestää:

- Lippu lasketaan puolitankoon ensimmäisenä koulupäivänä suruviestin vahvistettua sekä hautajaispäivänä.
- Muistelupöytä (valkea liina, kynttilä, kukat, valokuva)
- Hiljainen hetki, johon koko opiston väki kutsutaan. Esihenkilö pitää muistopuheen.
- Muistokirja tai adressi
- Omaisten muistaminen.
- Hautajaisiin osallistuminen sovitaan rehtorin/henkilökunnan kesken

Opiskelijat otetaan mukaan muistelun järjestämiseen. Näin kanavoidaan energia ja surua ilmaistaan konkreettisesti. Symboliset eleet saattavat auttaa opiskelijaa jäsentämään ajatuksia ja tunteita. Voidaan esimerkiksi koristella pulpetti, istuttaa puu kuolleen muistoksi, tehdään jotain vanhemmille jne.

TUTUSTU:

Opetushallituksen muovaama viisiportainen traumaattisen kriisin käsittelymalli luokassa (Arja Sigfridsin mukaan).

Tiedottaminen

Oppilaan kuolemasta tiedotetaan heille, jotka ovat olleet menehtyneen oppilaan kanssa tekemisissä. On pohdittava onko esim. yleinen Wilma viesti tarpeen. Koteihin on tärkeää välittää tietoa, että asiaa on käsitelty koulussa ja kannustetaan puhumaan myös kotona (alaikäiset). Yksityiskohtiin ei tiedottamisessa mennä.

Oppilaan kuolema

Tilannearvio

Selvitetään, mitä todella on tapahtunut. Varmistetaan luotettavasta tietolähteestä faktat. Selvitetään keitä asia koskettaa, on hyvä pitää mielessä, että oppilaan kuolema voi vaikuttaa myös heihin, jotka eivät ole olleet menehtyneen ihmisen kanssa tekemisissä.

Toiminnan suunnittelu ja vastuiden jakaminen

Rehtori vastaa toiminnasta. Akuutin tilanteen jälkeen rehtori neuvottelee kriisiryhmän kanssa työnjaosta, kertoo tapahtuneesta ensin henkilöstölle, sitten asianomaiselle luokalle ja koko kouluyhteisölle. Kriisiryhmä järjestää henkilöstölle ja luokalle mahdollisuuden keskusteluun. Opettajat käyvät keskustelun tapahtuneesta muissa luokissa.

Yhteisöllinen käsittely

Järkyttäneistä tapahtumista on tärkeää keskustella yhdessä. Keskustelut voivat olla lyhyitäkin. Keskusteluja voidaan käydä heti ja sen jälkeen uudelleen riittävän monta kertaa. Keskusteluja käydään tilanteen mukaan koko opiskelijaryhmän kesken tai pienemmissä ryhmissä. Keskusteluissa opettajan tukena mahdollisuuksien mukaan kriisiryhmän jäsen. Voit keskustella esimerkiksi näiden kysymysten pohjalta.

Mitä on tapahtunut?

Miten sait tietää? Missä olit, mitä olit tekemässä juuri silloin?

Mitä ajattelit? Käydään läpi ajatukset tapahtuman/tiedon saamisen hetkellä.

Mitä tunsit? Tunteet saattavat herätä vasta myöhemminkin, usein on ensin vain kummastusta ja järkytystä, tai tunteiden puutetta.

Entä miten keho reagoi? Kehossa voi tapahtua muutoksia (jännittymistä, kipuja, levottomuutta..) huomaamatta. Ne kuitenkin palautuvat.

Miten voi auttaa itseään/toista eteenpäin? Asiasta puhuminen ja muistelu, normaali arki ja sen rutiinit ovat tärkeitä, samoin liikunta voi auttaa.

Kaikkeen ei tarvitse löytää vastauksia. On tärkeää olla yhdessä vaikeidenkin tunteiden kanssa, yhdessä selvittäään!

Yhteisöllinen käsittely

Opiston kriisiryhmä järjestää:

- Lippu lasketaan puolitankoon ensimmäisenä koulupäivänä suruviestin vahvistettua sekä hautajaispäivänä.
- Muistelupöytä (valkea liina, kynttilä, kukat, valokuva)
- Hiljainen hetki, johon koko opiston väki kutsutaan. Esihenkilö pitää muistopuheen.
- Muistokirja tai adressi
- Omaisten muistaminen.
- Hautajaisiin osallistuminen sovitaan rehtorin/henkilökunnan kesken

Opiskelijat otetaan mukaan muistelun järjestämiseen. Näin kanavoidaan energia ja surua ilmaistaan konkreettisesti. Symboliset eleet saattavat auttaa opiskelijaa jäsentämään ajatuksia ja tunteita. Voidaan esimerkiksi koristella pulpetti, istuttaa puu kuolleen muistoksi, tehdään jotain vanhemmille jne.

TUTUSTU:

Opetushallituksen muovaama viisiportainen traumaattisen kriisin käsittelymalli luokassa (Arja Sigfridsin mukaan).

Tiedottaminen

- Oppilaan kuolemasta tiedotetaan heille, jotka ovat olleet menehtyneen oppilaan kanssa tekemisissä.
- On pohdittava onko esim. yleinen Wilma viesti tarpeen.
- Koteihin on tärkeää välittää tietoa, että asiaa on käsitelty koulussa ja kannustetaan puhumaan myös kotona (alaikäiset).
- Yksityiskohtiin ei tiedottamisessa mennä.

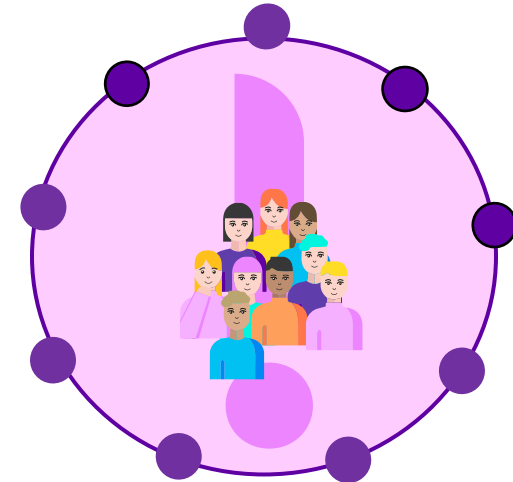

Palautteet ja keskustelu / Respons och diskussion

- [Arviointipohja /Botten: PADLET](#)

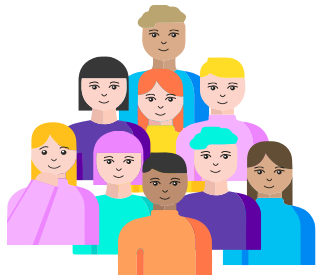

Vertaisarviointi Jämförande utvärdering

VAIHE 2 / Steg 2: Round Table –asiantuntija-arviointi / Sakkunnigutvärdering

- Tutustuminen Round Table –asiantuntija-arviointimalliin sekä osallistuneiden kokemukset arvioinnista /
- Bekantar oss med Round Table sakkunnigutvärderingen och deltagarnas erfarenheter av utvärderingen
- Niko Rantanen, Kalajoen Kristillinen Opisto & Kaisa Nurkkala, SDO

VAIHE 2: Round Table –asiantuntija-arviointi / Steg 2

Sakkunnigutvärdering

Vaikuttavuus ja sen laadullinen ja määrällinen arviointi ovat kehittämistyön yksi keskeinen osa-alue. Välitä! – Visa omtanke! verkostohankkeet ovat saaneet asiantuntijatueksi sekä arvioinnin ja palautteen antamisen foorumiksi Round Table -asiantuntijaryhmän. Ryhmä kokoontuu noin 2 kertaa vuodessa / Effekt och dess kvalitativa och kvantitativa bedömning är centralt i utvecklingsarbetet. Nätverksprojekten har fått stöd av sakkunniga samt en plattform för utvärdering och respons genom en Round Table-expertgrupp. Gruppen samlas ungefär 2 gånger per år.

Asiantuntijaryhmän jäsenet edustavat sosiaalisesti kestävä ammatillinen koulutus -ohjelman teemojen asiantuntemusta. Asiantuntijaryhmän jäsenet saavat Round Table -yhteistyöstä alustan oman asiantuntemuksensa ja tutkimustyönsä levittämiseen sekä katsauksen ammatillisen koulutuksen arkeen / Sakkunniggruppens medlemmar representerar expertis inom teman för socialt hållbar yrkesutbildning. Genom Round Table-samarbetet får medlemmarna en plattform för att sprida sin egen sakkunskap och forskning samt en inblick i yrkesutbildningens vardag.

VAIHE 2: Round Table –asiantuntija-arviointi / Steg 2

Sakkunnigutvärdering

Round Table -ryhmän jäsenet / medlemmar:

- Liisa Postareff, Learn Well -tutkimusalueen vetäjä, Hamk Edu
- Minna Savolainen, toiminnanjohtaja, Nyyti ry
- Patrik Tanner, puheenjohtaja, SAKKI ry.
- Heli Turja, verkostokoordinaattori, Erialaisten oppijoiden liitto ry
- Susanna Ågren, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto

Lisäksi kokouksissa on mukana koordinaatiohankkeen edustus sekä verkostohankkeiden projektipäälliköitä / Dessutom deltar representanter från koordineringsprojektet samt projektledare från nätverksprojekten i möten.

VAIHE 2: Round Table –asiantuntija-arviointi /Sakkunnigutvärdering

Elokuun 2024 RT-asiantuntija-arviointiin osallistuivat mallien esittelijöinä Niko Rantanen (Kalajoen Kristillinen Opisto) sekä Kaisa Nurkkala (SDO). I augusti deltog Niko och Kaisa i sakkunnigutvärderingen

Niko esitteli kriisien yhteisöllisen käsittelyn toimintamallin, joka on kehitteillä SOKKA-hankeverkostossa. Niko presenterade en modell för gemensam hantering som utvecklas inom SOKKA-projektnätverket

Kaisa esitteli Opiskelijan äänellä -hankkeessa kehitetyt turvallisemman tilan periaatteet. Kaisa presenterade modell för trygga rum som utvecklats inom Med studerandes språk projektet

- Miltä RT-arviointiin osallistuminen tuntui kehittämistyön näkökulmasta/ Hur upplevdes deltagandet i utvärderingen ur utvecklingsarbetets perspektiv?
- Mitä hankkeenne sai RT-arvioinnin kautta jatkotyöskentelyyn / Vilka tankar för fortsatt arbete gav utvärderingen ert projekt?
- Muuta, mitä haluat mainita RT-arviointiin osallistumiseen liittyen / Annat du vill nämna gällande utvärderingen?

Optimas erfarenheter från att deltagit i Round Table sakkunnigutvärderingen:

Det kändes värdefullt att få presentera modellen för nätverket Välitä - Visa omtanke!

Det reserverades tillräckligt med tid för min presentation. Det som kändes positivt var att nätverket gav tid för reflektion över innehållet i min presentation. Jag fick sitta och vänta under tiden man fyllde i punkterna i ett dokument och fick sedan höra var och ens deltagares spontana kommentarer kring innehållet i modellen.

Man satte även tid på att samla kommentarer i textformat samt översätta all text till svenska. Samt efteråt maila denna sammanställning åt mig.

Värdefullt presentationstillfälle för mig personligen och det kändes som om denna grupp arbetar väldigt seriöst!

POHDITTAVAKSI YLEISÖLLE / ATT FUNDERA PÅ FÖR PUBLIKEN

- Miten yleisö koki kaksivaiheisen arviointiprosessin / Hur upplevde publiken tvåstegsutvärderingen?
- Miten arviointiprosessi mielestänne tukee verkostoissa tapahtuvaa kehittämistyötä / Hur stöder utvärderingsprocessen utvecklingsarbetet inom nätverk?
- Tuottaako mielestänne lisäarvoa kehittämistyöhön / Ger mervärde?

**Kiitokset!
Tack!**

www.winnova.fi/valita

Ota seurantaan/
Följ gärna vår blogg:

Kuulumisia kentältä -blogi
#välitä #VisaOmtanke

